

TÜRKİYE'DE TÜKETİCİLERİN BAL TÜKETİMİNDE GIDA GÜVENİRLİĞİ BİLİNCİNİN İNCELENMESİ: ADANA İLİ ÖRNEĞİ

Betül BAHADIR¹

Hilal YILMAZ¹

Oğuz PARLAKAY¹

Özet

Gıda güvenirliliği ve halk sağlığı tüm ülkelerin stratejik öneme sahip konularının başında yer almaktadır. AB ülkeleri ile kıyaslandığında Türkiye'nin nüfus ve yüzölçümü bakımından büyük bir ülke olması, özellikle küçük çaplı üretim yapan kayıt ve kontrol dışı gıda işletmelerinin sayısının fazlalığı, gıda kontrol hizmetlerinin yetersiz oluşu, toplumun riskli sayılabilecek gıda tüketim alışkanlıklarının olması ve sosyo-ekonomik yapısı gıda güvenirliliğini etkileyen olumsuzluklar arasında yer almaktadır.

Gıda güvenirliliği zincirinde en son halkayı tüketiciler oluşturmaktadır. Tüketicinin alım gücü ve bilinçli olması gıda güvenirliliğini sağlamada önemli faktörlerden biridir. Tüketici potansiyelinin büyük bir çoğunluğunun alım gücü ve eğitim düzeyinin düşük olması, tüketici bilincinin oluşmaması, tüketicilerin gıda güvenirliliği konusundaki bilgilerinin yeterli olmaması gıda güvenirliliğinin sağlanması konusunda önemli toplumsal zayıflıklar olarak görülmektedir. Bu durum hem toplum sağlığını, hem de gıda endüstrisinin kaliteli ve güvenli gıda üretimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Bal, yüksek enerjili ve karbonhidratlı bir madde olup, tadı, aroması ve diğer üstün özellikleri nedeniyle insanlar tarafından daha çok bir besin ve enerji kaynağı olarak tüketilmektedir. Ballarda diğer tarımsal ürünlerden nispeten farklı olarak daha denetimsiz koşullarda üretilip pazarlandıkları için gıda güvenirliliği sorunu daha yoğun bir şekilde kendini hissettirmektedir. Balda gerek kalıntı sorunu gerekse şeker katkılı hileli bal olma endişesinden dolayı tüketiciler tarafından alınırken market yerine doğrudan üreticiden alma yönünde çaba sarf edildiği ve marketten yapılan alımlarda balın kalitesine büyük bir güvensizlik duyulduğu bilinmektedir.

Bu çalışmada, Türkiye'de bal tüketiminde gıda güvenirliliğinde ne tür uygulamalar yapılmakta olduğu ve karşılaşılan sorunlar üzerinde durulacaktır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise birincil verilere dayanılarak Adana ili kentsel alanda tüketicilerinin bal tüketiminde gıda güvenirliliği konusunun ne derece önemli olduğu ve tüketicinin bu konudaki bilincinin ortaya konulması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bal, Gıda Güvenirliliği, Tüketici Bilinci, Bal Tüketimi

¹ Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü 01330 Adana